

PANORÀMICA

1. Escribe els noms de les muntanyes més altes que es veuen des d'aquí:
.....
2. De quin color són les roques més visibles del lloc on som i de les muntanyes properes?
.....
3. Com estan disposades aquestes roques? Marca-ho amb una X

☐ Sense cap ordre	☐ En capes verticals
☐ En capes més o menys horitzontals	☐ Grans blocs separats
4. Aquest tipus de roca és molt abundant a Calders. Quin és el seu nom?
.....

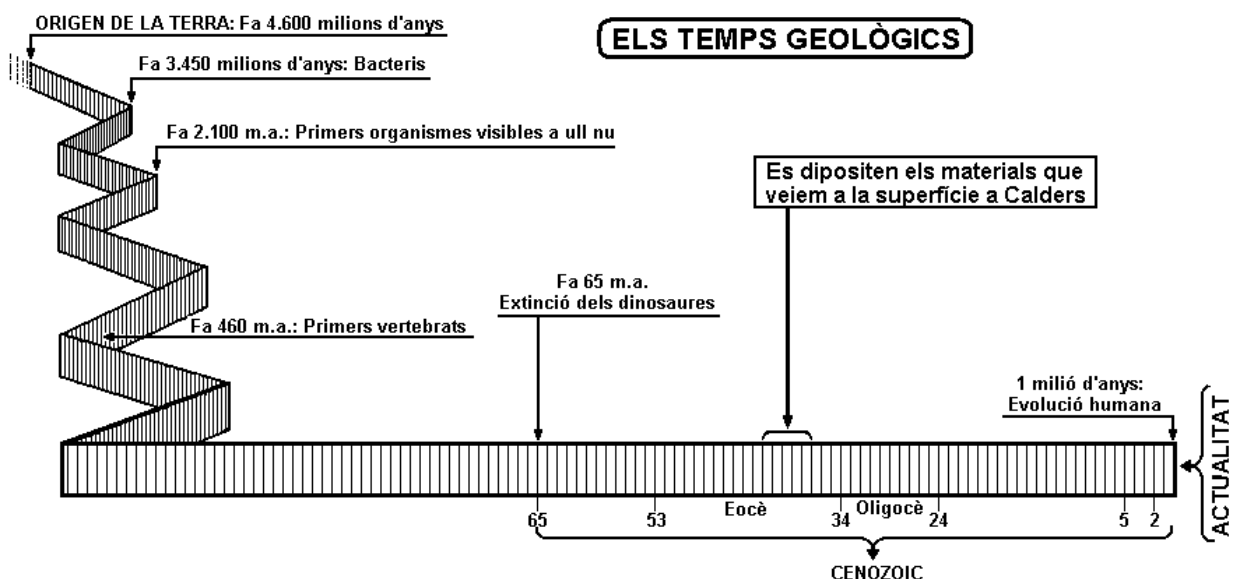
DE QUÈ ESTAN FETES LES PEDRES DEL CAMÍ?

5. Algunes de les pedres del camí estan fetes de granets o objectes petits. Escribe els noms del que hi anem trobant entre tots.
.....
6. Aquestes restes d'animals s'anomenen fòssils. Pel tipus d'animals que són podem assegurar que quan vivien el lloc on estem era

☐ Com és ara	☐ Un bosc	☐ Un mar
☐ Un llac d'aigua dolça	☐ Un riu	☐ Un aiguamoll

DE QUINA ÈPOCA PARLEM?

7. A l'escala del temps pinta els requadres corresponents a l'època en què es van formar les roques que ara hi ha a Calders.

8. Marca amb una X les frases següents que siguin certes:

El món al període Eocè

☐ Era quan s'acabava de formar la Terra	☐ Els dinosaures ja s'havien extingit
☐ Per l'edat de la Terra, fa poc temps	☐ Hi havien homes primitius
☐ Per nosaltres, fa molt temps	☐ Només hi havien éssers microscòpics
☐ Hi havien molts dinosaures	☐ Hi havien mamífers i aus

LA BAUMA DE LES FALCIES

9. Sota la bauma (o balma) hi ha una roca diferent de les que hem vist fins ara, de tacte raspós. De què està feta?

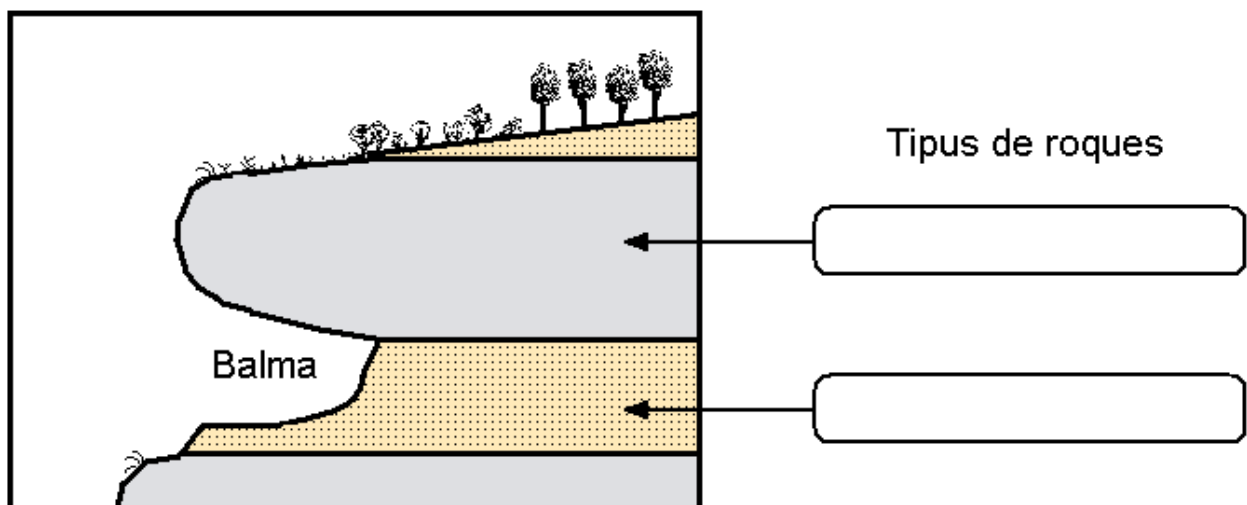
.....

10. Quin nom et sembla apropiat per a la roca que estudiem ara? Posa-hi una X

☐ Conglomerat	☐ Pedra volcànica
☐ Roca calcària	☐ Pedra sorrenca

11. Posa els noms de les roques a l'esquema de la balma. Quin dels dos tipus de roca és el més resistent?

.....

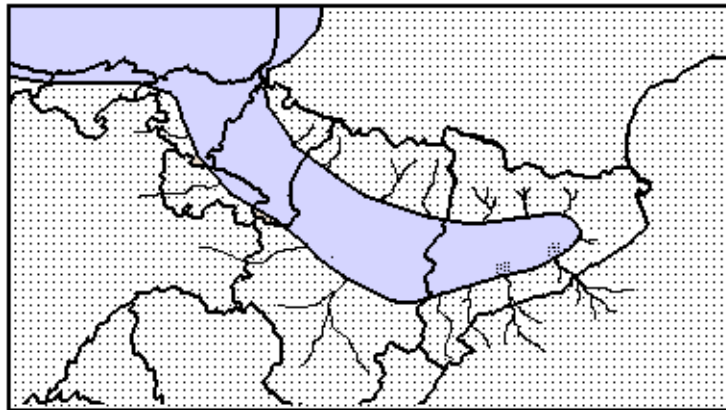

QUAN CALDERS ERA AL MAR

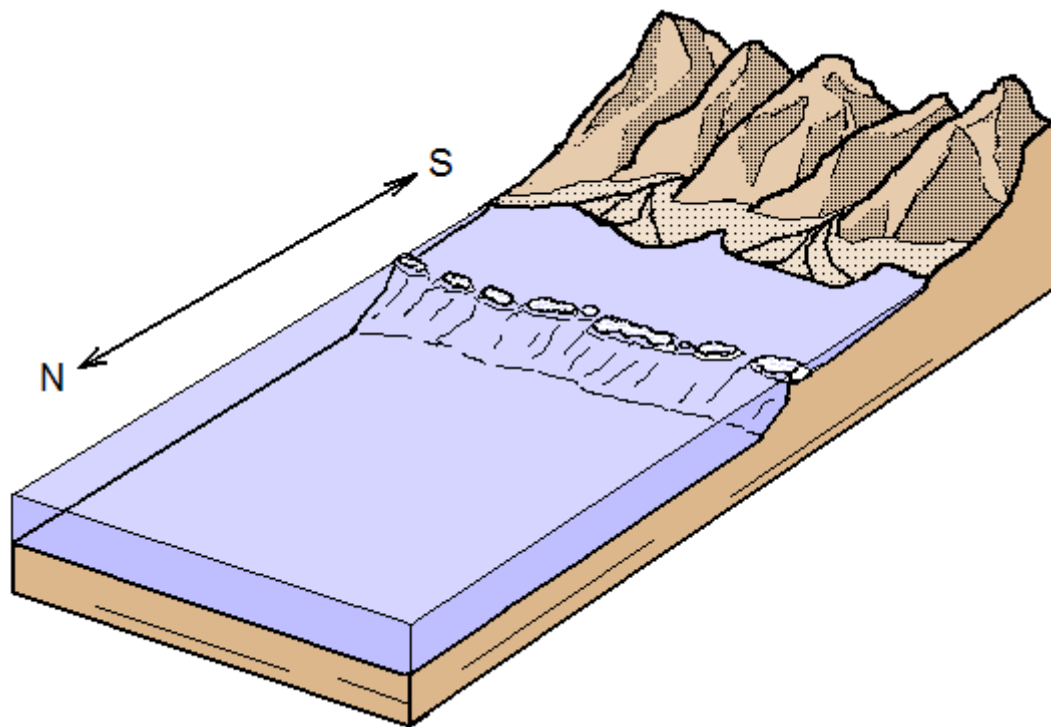
12. Quan es van formar les roques que estudiem avui, Calders era al mar. En aquest dibuix es representen junts el mapa actual i el de l'època en que aquests terrenys es van formar. Posa una X al lloc aproximat on hi ha el teu poble.

ARA
I
FA 42 MILIONS D'ANYS

 Terra
 Mar

13. On som ara era una barrera coral·lina a poca fondària. Aquesta construcció feta per coralls es va desenvolupar a uns 8 quilòmetres de la costa, que era al sud. En aquest dibuix, posa una X al lloc on podríem ser nosaltres ara.

14. Per poder viure, els coralls necessiten que l'aigua sigui, i la seva temperatura no baixi dels°C en cap moment de l'any.

15. Quin clima hi devia haver aquí en aquella època? Explica-ho marcant els requadres certs.

☐ Com ara	☐ Fred a l'estiu, calor a l'hivern
☐ Calorós tot l'any, sense hivern	☐ Tropical

UNA BALMA OBRADA

16. Aprofitant la teulada natural de la balma, a vegades s'edificaven petits refugis i fins i tot cases. D'aquestes construccions se'n diuen **balmes obrades**.

En aquesta balma obrada que visitem hi va viure un personatge que va ser molt conegut i que li deien

.....

17. Què en saps, d'aquest personatge?

.....
.....

18. Un escriptor calderí té publicat un llibre de contes, i en un d'ells el protagonista és l'home que vivia aquí. Quin és el nom de l'autor del llibre?

.....

EL CAMÍ DEL MOLÍ

19. Durant la baixada passem per un camí que en molts trams encara conserva l'empedrat. De quina mena era aquest camí?

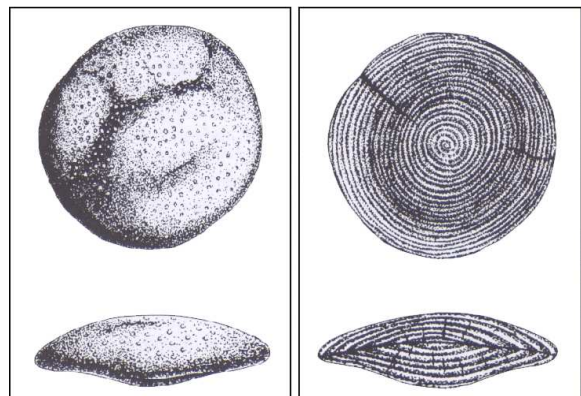
- Corriol (camí per passar-hi una persona)
- Un camí de carro
- Un camí de bast (per poder-hi passar un animal carregat)
- Un camí ramader (per passar-hi els ramats)

ELS NUMMULITS I ALTRES FÒSSILS

20. En aquesta zona abunden els fòssils, especialment una mena de lleties o monedes de pedra. Es tracta de les closques d'uns animals que van ser molt abundants al període Eocè i que es van extingir fa uns 25 milions d'anys.

On vivien? Com es movien?

.....
.....
.....

Aspecte extern

Secció

21. Quins altres fòssils has vist, a més dels nummulits?

.....

LA FONT BOMBAL

22. Al mig del camp que tenim al davant hi ha l'anomenada **Font Bombal**, que només raja en cas de pluges extraordinàries, sortint de terra un raig que es pot aixecar fins a mig metre d'alçada. Aquest tipus de fonts s'anomenen

.....

23. N'havies sentit a parlar mai, de la Font Bombal?

.....

EL MOLÍ DEL CASTELL

24. Per convertir el blat i altres cereals en farina s'havia de moldre. Es feia posant el gra entre dues grans pedres anomenades moles, i aquesta feina es feia als molins. D'on treien l'energia per fer funcionar aquest molí?

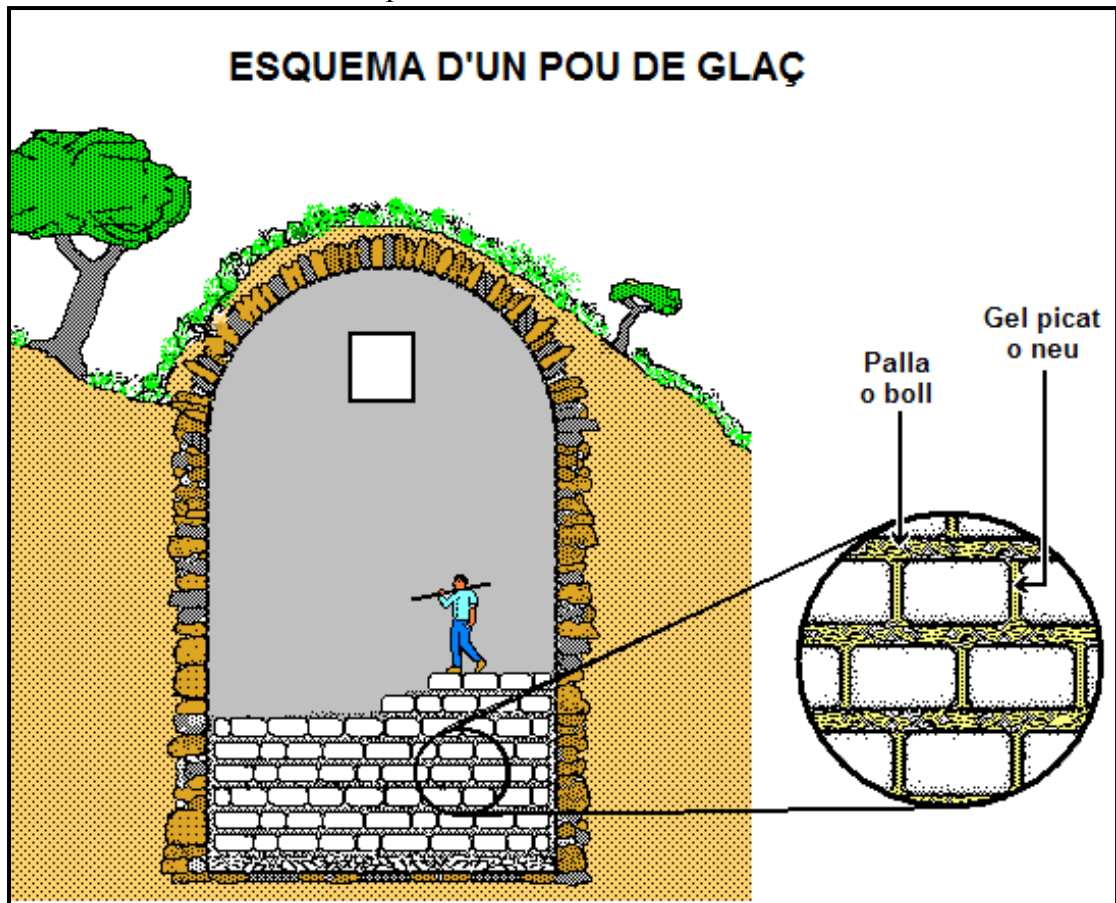
.....

EL POU DE GLAÇ

25. El pou de glaç de Calders és dels més importants i ben conservats del Bages. Es va construir l'any 1723. Consulta el plafó i completa de dades:

Per dintre, el pou de glaç té una alçada de metres, i una amplada de m

És tan alt com una casa depisos.

26. D'on penses que es treia el glaç del pou?

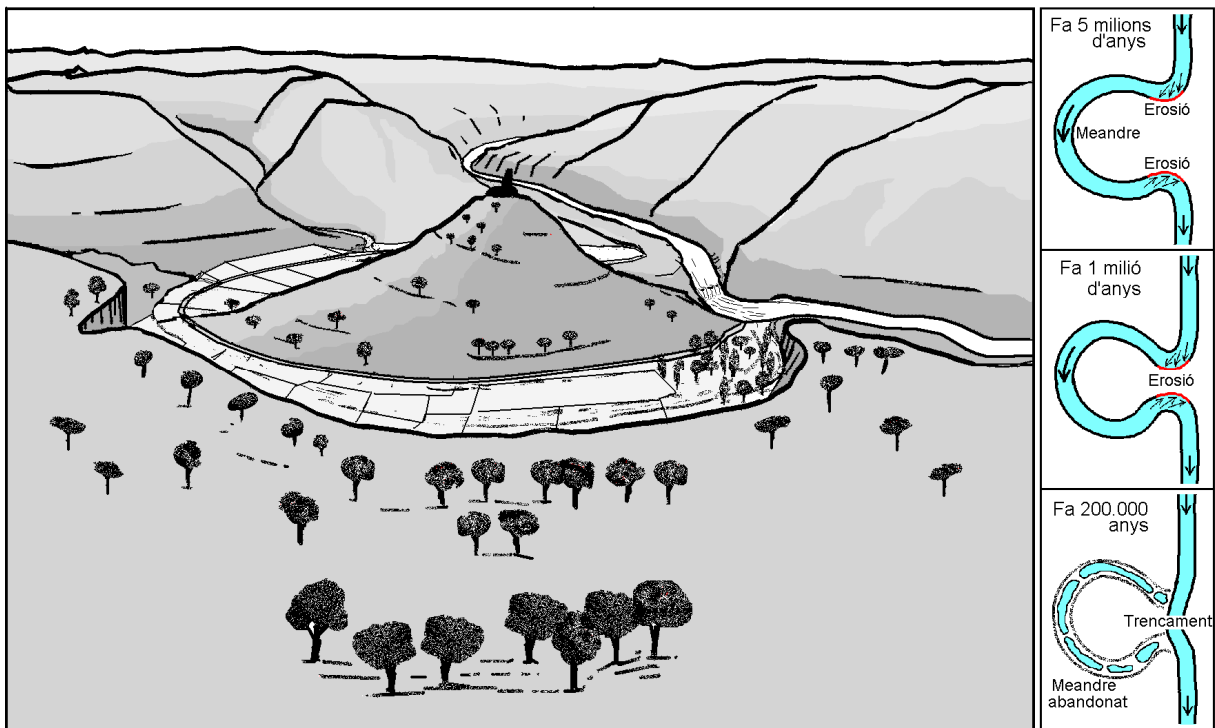
- El pou tenia aigua i a l'hivern es congelava
- Omplien el pou amb gel que portaven del Pirineu
- L'omplien amb el glaç que es formava en una bassa
- El fabricaven en congeladors

27. Creus que actualment podria funcionar el pou de glaç com als segles XVIII i XIX?

Per què?

EL MEANDRE ABANDONAT

Aquest és un fenomen geològic molt interessant. Fa milers d'anys, el riu Calders feia un gran meandre que donava la volta al turó del Castell. El riu va anar erosionant els revols d'entrada i sortida del meandre, com es veu als dibuixos, fins que el riu va poder fer dreuera.

En aquest dibuix, pinta de blau per on passava el riu abans d'abandonar el meandre.

REPORTATGE FOTOGRÀFIC

- Panoràmiques diverses
- Bauma de les falcies
- Pedra calcària
- Pedra sorrenca
- Fòssils diversos
- Bauma del cargolaire
- Camí del molí
- Molí del Castell
- Riu Calders
- Pou de glaç